Selectief mutisme: als een leerling niet durft te praten

Durft een leerling niet te spreken in de kring, tegen klasgenoten en/of leerkrachten? Dan kan er sprake zijn van selectief mutisme, een angststoornis. Dit komt vaak voor bij jonge leerlingen, maar kan ook bij oudere leerlingen aanwezig zijn. Deze leerlingen durven niet te praten in bepaalde sociale situaties, zoals op school. Lijkt een leerling aan dit beeld te voldoen? Neem dan, in overeenstemming met ouders, contact met ons op voor de behandelmogelijkheden.

Wat is selectief mutisme?

Selectief mutisme is een angststoornis die voorkomt bij kinderen en jongeren. Leerlingen met selectief mutisme durven in bepaalde sociale situaties niet te praten. In de meeste gevallen spreken zij thuis wel. Deze kinderen en jongeren kunnen dus wel praten, maar durven het niet. Het kind blokkeert als het ware en de mond gaat letterlijk op slot. Denk aan situaties in de schoolklas zoals het niet durven spreken in de kring, niet durven praten tegen klasgenoten en/of niet durven praten tegen leerkrachten. Vaak zijn deze leerlingen bang om iets verkeerd te doen en kunnen zij perfectionistisch zijn.

Verlegen of eenkennig

Selectief mutisme begint meestal op de peuterleeftijd en wordt vaak zichtbaar als een kind naar het kinderdagverblijf, een voorschool gaat of als kinderen naar school gaan. Voor die periode wordt het kind veelal gezien als verlegen of eenkennig en wordt gedacht dat het wel over het zwijgen heen zal groeien.

Eenmaal op school wordt er een bepaalde mate van interactie en communicatie van een leerling verwacht. Als de leerling zich na een zekere wenperiode hieraan onttrekt, valt dit op. Leerlingen met selectief mutisme zijn dan niet in staat om verbaal duidelijk te maken wat ze willen en kunnen. Sommige leerlingen kunnen dit wel op non-verbale wijze en zijn daardoor in staat om (beperkte) contacten met leeftijdsgenoten aan te gaan.

Voor andere leerlingen met selectief mutisme is zelfs het non-verbale contact te spannend of te eng en gaan zij dit ook niet aan. Ook komt het voor dat een leerling wel tegen (bepaalde) klasgenoten durft te praten, maar niet tegen de leerkracht en/of andersom. De situatie waarin een leerling niet spreekt hoeft zich niet tot de schoolsituatie te beperken. Soms spreken leerlingen met selectief mutisme ook niet op andere plekken buitenhuis, denk hierbij bijvoorbeeld aan het praten in de speeltuin, in een winkel, bij de dokter en/of het praten tegen familieleden (zoals opa/oma, oom/tante e.d.).

Behandeling van selectief mutisme

Levvel heeft een behandeling ontwikkeld speciaal voor leerlingen met selectief mutisme, genaamd: ‘Praten op school, een kwestie van doen’ (Wippo & Güldner, 2003). De kracht van deze behandeling is dat deze in de meeste gevallen op school wordt gegeven door een therapeut van Levvel. Dit is namelijk vaak de plek waar de leerling zwijgt en uit ervaring is gebleken dat leerlingen beter leren praten op de plek waar het selectief mutisme het sterkst aanwezig is.

Middels behandeling leert de leerling in kleine stapjes om te durven praten met behulp van spel of met creatieve activiteiten. Eerst buiten de klas, later ook in de klas. Naast de therapeut ben je als leerkracht zelf ook een belangrijk onderdeel van de behandeling. Zo zal je gevraagd worden om de in de therapie geleerde vaardigheden te oefenen gedurende de week; eerst een op een met de leerlinge en later in kleine groepjes of in de klas. Dit zodat het geleerde optimaal generaliseert naar de klassensituatie.

De lengte van de behandeling verschilt per leerling en hangt af van diverse factoren, waaronder de mate van angst, de betrokkenheid van ouders en leerkrachten bij de behandeling en de oefenmogelijkheden binnen de school.

Wanneer hulp vragen?

Denk je dat je leerling selectief mutisme heeft? Dan kun je met toestemming van de ouders, contact met ons opnemen voor extra informatie over selectief mutisme en met vragen over behandelmogelijkheden. Is het nodig een leerling aan te

LEVVEL
Specialisten voor jeugd en gezin

melden? Dan kunnen de ouders een verwijzing vragen via de huisarts of het jeugdteam in de eigen regio.

Heb je een vraag?

Voor meer informatie over selectief mutisme en de behandelmogelijkheden kun je contact opnemen met de vakgroep emotionele stoornissen.

@email

Of bel naar het telefonisch spreekuur op woensdag van 15.00 tot 16.00 uur via 06 408 648 74

LEVVEL
Specialisten voor jeugd en gezin